

ΧΡΕΟΣ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ

ΘΗΛΑΖΩΣΙ ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΩΝ.

—Οὐκ ἄρα σοι γε πατήρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
Οὐδὲ θεῖς μήτηρ, γλαυκῇ δὲ σ' ἔτικτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλέβατοι, ὅτε τοινοὺς ἔστιν ἀπηνής.

Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Π. 33.

Μία τῶν μεγαλητέρων καταχρήσεων ἐκ τῶν ὅσας ὀφείλομεν νὰ καταδιώκωμεν αὐστηρῶς εἶναι ἡ ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον περιθάλπομένη περὰ τινων μητέρων τοῦ νὰ μὴ θηλάζωσιν αἱ ἴδιαι τὰ τέκνα των. — Πόσον ἐλλεινὸν ἐπ' ἀληθείας καθίσταται, μητέρες προικισμέναι μ' ἀπάσας τὰς τελειότητας καὶ εὐλογίας τῆς Φύσεως, ν' ἀποσπῶσιν ἐκ τῶν τρυφερῶν μαστῶν των τὰ ἀθῶα καὶ τὰ ἄξια συμπαθείας βρέφη των, καὶ νὰ παραδίδωσιν αὐτὰ εἰς γυναῖκας αἵτινες (χίλια ἐπὶ μιᾷς) οὔτε κατὰ τὴν ὑγείαν καὶ χρᾶσιν τοῦ σώματος, οὔτε κατὰ τὰς διαθέσεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦς ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην ἐντέλειαν, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἡθικὴν των μόρφωσιν εἶναι ἐλλειπέσταται, καὶ δεικνύουσιν ἀγάπην εἰς τὰ νήπια μόνον καὶ μόνον διὰ τὸν διδόμενον μισθόν! Αἱ τροφοὶ τῶντι καλῶς θεωρούμεναι ὁμοιάζουσιν ἀπαραλλάκτως τὴν γῆν τοῦ Αἰσώπου. Καθὼς ἐκείνη δὲν στέργει ν' ἀναθρέψῃ τὸ ἐξ ἄλλης γῆς μεταφυτευόμενον φυτὸν, μόνον διότι δὲν εἶναι ἴδιον αὐτῆς προϊόν, οὕτω καὶ αὗται δὲν δύνανται βέβαια νὰ περιθάλψωσι προσηκόντως ἄλλης κοιλίας γεννήματα. Παρεκτὸς δὲ τούτου πόσον ἀληθεύει καὶ ἡ παρατήρησις ὅτι τὰ τέκνα, ἐκθηλάζοντα τὸ γάλα τῆς τροφοῦ, συνεκθηλάζουσι καὶ πᾶν βάνανυσον καὶ κακὸν αὐτῆς ἰδίωμα! Ποσάκις βλέπομεν ὅτι τὸ πρόβατον παρ. χάρ. ἐκθηλάζον τὴν αἶγα, μεταβάλλει οὐχὶ μόνον τὴν φύσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ δέρμα ἀκόμη καὶ τὸ ἔριον εἰς τὸ εἶδος τῆς αἰγός! Πόσῃν δὲ μεγάλην δύναμιν ἔχει ἡ τροφὸς νὰ ἐγγέῃ εἰς τὸ νήπιον μετὰ τοῦ γάλακτός της καὶ τὰς ιδιότητας καὶ τὰς διαθέσεις τῆς ψυχῆς της φαίνεται καθ' ἐκάστην. Ἐκ τούτου δ' ἔλαβε τὴν ἀρχὴν καὶ

τὸ ἐκπαλαι λεγόμενον περὶ τῶν ἐκ φύσεως κακοποιῶν, ὅτι δηλαδή "ἐθήλασαν τὴν κακίαν των μετὰ τοῦ γάλακτος τῆς τροφῆς των, ἢ ὅτι ἀνετράφησαν παρὰ τινος ζώου." Ὁ Σεν καὶ ὁ Ῥωμύλος καὶ ὁ Ῥώμος λέγεται ὅτι ἀνετράφησαν ὑπὸ λύκου, Τήλεφος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους ὑπὸ ἐλάφου, Πελίας, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ὑπὸ θηλείας ἵππου, καὶ ὁ Αἰγισθος ὑπὸ αἰγός, οὐχὶ ὅτι ἐπ' ἀληθείας ἐθήλασαν τοιαῦτα ζῶα, καθὼς τινες ἐφαντάσθησαν, ἀλλὰ διότι αἱ τροφαὶ αὐτῶν ὁμοίαζον τὰ τοιαῦτα ζῶα κατὰ τὰ φυσικὰ τῆς ψυχῆς των ιδιώματα, τὰ ὅποια καὶ ἐνεστάλαξαν εἰς αὐτούς.

"Ἀπειρα παραδείγματα εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν πεῖραν ὅτι τὰ βρέφη πραγματικῶς συνεθήλασαν τὰ πάθη καὶ τὰς κακὰς ἔξεις τῶν τροφῶν των, ὡς τὸν θυμὸν, τὸν φόβον, τὴν μελαγχολίαν, τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ Διόδωρος ἀναφέρει ὅτι ἡ τροφὸς Νέρωνος τοῦ αὐτοκράτορος ἦτον ἐκδοτος εἰς τὴν μέθην, τὴν ὁποίαν συνήθειαν καὶ ὁ Νέρων ἐδέχθη παρ' αὐτῆς, καὶ τοσοῦτον φιλοπότης κατήντησεν, ὥστε ἀντὶ τοῦ *Τιβέριος Νέρων ἐκαλεῖτο Βιβέριος Μέρων*. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἀναφέρει καὶ περὶ τοῦ Καλιγόλα, προκατόχου τοῦ Νέρωνος, ὅτι ἡ τροφὸς αὐτοῦ ἐσυνείθιζε νὰ χρίη τὰς θηλάς των μαστῶν τῆς διὰ τοῦ αἵματος, ὥστε νὰ τὰς πιάνη εὐκολώτερον ὁ Καλιγόλας, τὸ ὅποῖον τὸν ἔκαμε τοσοῦτον αἱμαβόρον καὶ τοσοῦτον σκληρὸν μετὰ ταῦτα, ὥστε οὐχὶ μόνον ἐξετέλει τοσοῦτους φόνους ἰδιοχείρως, ἀλλ' ἐπεθύμει ἀκόμη ὥστε καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶχον μίαν κεφαλὴν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν κόψῃ διὰ μιᾶς. Τοιαῦτα δὲ διαφθορᾶς παραδείγματα ἐκπλήττουσι μεγάλως τοὺς γονεῖς οἵτινες καὶ δὲν δύνανται διόλου νὰ ἐννοήσωσι διὰ τίνα λόγον παρ. χάρ. ἄλλα μὲν ἐκ τῶν τέκνων των λαμβάνουσι κλίσιν εἰς τὸ κλέπτειν, ἄλλα δὲ καθιστῶνται φίλοινα, σκληρὰ, ἡλίξια κτλ.—Δυνάμεθα δ' ἀκόμη ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὰ βρέφη μ' ὅλον ὅτι γεννῶνται ἀπὸ ὑγιεῖς καὶ εὐρύστοις γονεῖς, πολλάκις γίνονται ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατα ἐκ τῶν

τροφῶν των! Πόσα παιδιά βλέπομεν ἐπ' ἀληθείας καθ' ἑκάστην ὅτι λαμβάνουσι διάφορα πάθη, μόνον καὶ μόνον διότι θηλάζουσι τὰς τροφούς των εἰς καιρὸν ὅτε ἢ εἶναι θυμωμένοι ἢ κυριεύονται ἀπὸ τι ἰδιαίτερον πάθος! Καὶ τῶν-
 τι ὁποιαδήποτε σχεδὸν ἀταξία τῆς τροφῆς γίνεσθαι ἀμέ-
 σως καὶ ἀταξία τοῦ παιδὸς, καὶ κατὰ δυστυχίαν ὅλαι ἐν
 γένει, διὰ μικρᾶς ἐξαιρέσεως, αἱ τροφοὶ πάσχουσι κατὰ
 τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.— Ἀνάγκη λοιπὸν μεγίστη αἱ ἴδιαι μη-
 τέρες νὰ θηλάζωσι τὰ τέκνα των, ἐνῶ μάλιστα ἀπεδεί-
 χθη διὰ τῆς πείρας ὅτι τὰ βρέφη ὅσα ἐκθηλάζουσιν αὐτὰς
 τὰς μητέρας των, εἶναι ζωηρά, εὐστροφα, καὶ χαίρουσιν
 ἄκραν ὑγείαν, ἐνῶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅσα, κατὰ δυστυχίαν
 των, ἀναγκάζονται νὰ ἐκθηλάζωσι τὰς τροφούς, εἶναι ὡς
 ζῶσαι σκικαὶ μόνον, καὶ ὡς μὴ ὥριμοι καρποί. Ἡ ἰδέα
 τοῦ ὅτι αἱ μητέρες θηλάζουσιν τὰ τέκνα των, χάνουσι τὰς
 σωματικὰς των δυνάμεις εἶναι πλέον διόλου ἐσφαλμένη καὶ
 ἀνόητος. Ἄλλως δὲ φαίνεται καὶ ἐναντίον τῆς φύσεως,
 ὥστε, γυνὴ ἥτις ἐννέα μῆνας ἔθρεψε τὸ τέκνον της ὡς
 μέρος ἑαυτῆς, νὰ μὴ στέργη νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ἐπὶ πλέον,
 ἀφοῦ ἔλθῃ εἰς τὸ φῶς καὶ ζητῇ τὴν βοήθειαν της. Ἡ
 τοιαύτη μήτηρ ὑπερβαίνει κατὰ τὴν σκληρότητα καὶ αὐτὰ
 τὰ θηρία ἅτινα παρέχουσιν εἰς τὰ μικράτων ὅσιν δύνα-
 ταί τις νὰ φαντασθῇ περίθαλψιν, καὶ οὔτε τὸ ὄνομα τῆς
 μητρὸς εἶναι δίκαιον νὰ δίδηται εἰς αὐτήν. Ἡ γῆ καλεῖ-
 ται μήτηρ ὅλων τῶν πραγμάτων οὐχὶ διότι γεννᾷ, ἀλ-
 λά διότι κρατεῖ καὶ τρέφει ὅσα γεννᾷ. Δὲν ἄρνούμαι δὲ ὅτι
 κατὰ τινὰς περιστάσεις ἡ μήτηρ εἶναι ἠναγκασμένη νὰ
 παραδίδῃ τὰ τέκνα της εἰς τὴν τροφὸν, διότι "δυοῖν κα-
 κοῖν προκειμένοι, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιον." Ἀλλ' εἰς
 ὁποιαδήποτε ἄλλην περίστασιν νὰ ἐγκαταλείπῃ εἰς ξέ-
 νας χεῖρας τὰ τρυφερά της τέκνα, πολλάκις μάλιστα διὰ
 μόνην τὴν αἰτίαν νὰ λογίζεται κυρία τοῦ συρμοῦ εἶ-
 ναι καὶ λυπηρὸν καὶ ὅλως διόλου ἀνόητον.